

Dato	Utgave	Utarbeidet av	Gjennomgått	Godkjent
2021-12-31	1	HR	SNG	LH

1 BRANSJESTANDARD 18: FALLSELE

2 FORMÅL/HENSIKT/OMFANG

Formålet med denne bransjestandarden er å beskrive hvordan bruk av fallsele brukes i ulike arbeidssituasjoner ifm. sikker utførelse av aktuelle oppgaver knyttet til arbeid på tak/i høyden, og skal bidra til målet om en skadefri bransje.

3 REFERANSER/AVGRENSNING/FORUTSETNINGER

Beskrivelsen av bruk av fallsele er basert på en risikovurdering utført av FLF.

Bransjestandarden er retningsgivende for arbeidsgivere, som kan velge å bruke strengere krav enn angitt her.

Det forutsettes at aktuelt utstyr er godkjent eller sertifisert iht. gjeldende forskrifter eller standarder, er forskriftsmessig vedlikeholdt, og at det kasseres når det ikke lenger er i tilfredsstillende tilstand. I tillegg til at brukere har fått og vedlikeholdt relevant kompetanse og ferdigheter i bruk, som anvendes ved bruk av utstyret.

Ref Bransjestandard 13, Verneutstyr, Bransjestandard 11 for arbeid i høyden.

Det forutsettes at beskrivelsen av arbeid i høyden er gjennomgått og repetert periodisk med brannforebyggerne.

Aktiviteter med bruk av fallsele er typisk ifm. overgang fra stige til tak, ferdsel på tak og arbeid på tak der fall til samme plan kan føre til fall videre ned.

Fallsele: godkjent feste kan være vanskelig å finne, manglende styrke, falsk trygghet, og gi hengetraume.

Forskrift om utførelse av arbeid, arbeid i høyden: <https://lovdata.no/forskrift/2011-12-06-1357/§17-21>

Tilkomstmateriell på tak skal være godkjent iht NS-EN 12951

4 HOVEDINNHOOLD/PROSESS/METODE

Alt arbeid i høyden varsles på forhånd og huseier skal sørge for at alle relevante forhold er i orden til arbeidet starter. Dette inkluderer regelmessig kontroll på taktrinn eller -stige, eller -bru, eller -plattform. Huseier bekrefter før fremmøte skriftlig, SMS, papir, på nett.

Der det er mulig skal det feies fra feieluke, sotluke eller ildstedet. Evt ergonomiske belastninger er beskrevet nærmere i bransjestandard 25, Ergonomi.

Om det ikke går, så er arbeid i høyden beskrevet i egen bransjestandard, se denne.

Om det ikke er tilstrekkelig og sikker tilkomst som beskrevet over vil arbeid i høyden med bruk av fallsele følge av behovet for tilkomst til selve skorsteinen. Evt. bruk av fallsele krever forberedelser og varsling til huseier i forkant. Det er per nå en høydebegrensning på 3 etasjer, ved bruk av håndspole.

Til avklaring, huseieres ansvar er definert i Brannforebyggendeforskriften

Dersom det skal brukes fallsele skal dette skje i samråd med kompetent kollega.

Kriterier for å bruke egen fallsele er følgende:

- Det er ikke mulig å komme til på andre måter.
- Bruk av lift er ikke tilgjengelig.
- Bruk av H-diagram med SJA som konkluderer med at fallsele er eneste mulighet

Dersom det skal brukes fallsele må følgende være avklart.

- Potensiell fallhøyde? Hvilken høyde skal arbeidet utføres fra?
- Bruke falldemperline eller fallblokk?
- Har jeg godt nok festepunkt? (skal tåle minimum 12kn statisk i 3 min).
- Ingen synlige skader på forankringspunkt.
- Seletypen, normalt er helkroppssele den mest hensiktsmessige
- Er det faktorer ved arbeidsmiljøet som er av avgjørende betydning? Forurenset miljø, eksplosjonsrisiko, varmt arbeid, mekanisk miljø og skarpe kanter osv.

4.1 Fallsikringsutstyr

Fallsikringsutstyr kommer i forskjellige variasjoner og størrelser som passer alle. Utviklingen i markedet er at det stadig kommer utstyr som er mer behagelig å ha på enn utstyret som var tilgjengelig tidligere. Før man tar i bruk fallsikringsutstyr så er det en forutsetning at bruker har gjennomført et grunnleggende fallsikringskurs, som vedlikeholdes årlig. Her vil man få tilstrekkelig kompetanse for å håndtere og bruke utstyret på en god måte. Det er i tillegg viktig at det øves på bruken i de omgivelsene hvor brannforebygger faktisk skal bruke dette.

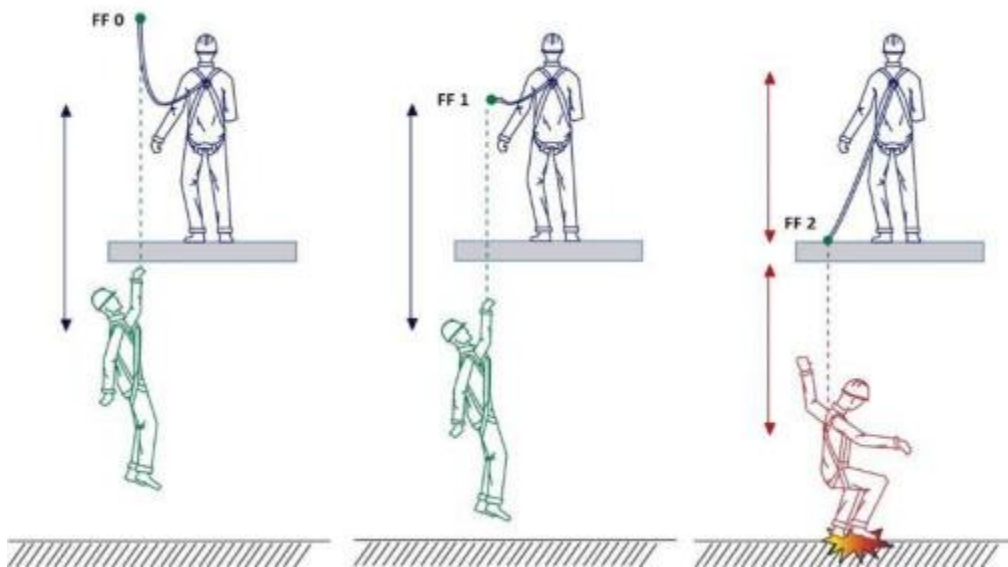
4.2 Opplæring og årlig vedlikehold av kollegaredning

Bedriften må sørge for at det årlig utføres opplæring, med teori og praktiske øvelser som ivaretar nødvendig opplæring, slik at bruk av fallsele kan utføres på en trygg og sikker måte på arbeidsplassen.

4.3 Sjekkliste for bruk av fallsikringsutstyr:

- Bruk kun utstyr som er CE-merket og godkjent i henhold til EN-norm
- Alle som bruker utstyr må ha gjennomført et grunnleggende fallsikringskurs
- Arbeidsgiver har ansvaret for godkjent utstyr, opplæring og vedlikehold
- Gjennomfør alltid visuell kontroll av utstyret før bruk og les bruksanvisning
- Utstyr som ikke er kontrollert, utsatt for fall eller som er skadet, skal ikke brukes
- Alt fallsikringsutstyr skal minst kontrolleres hver 12 mnd. (årskontroll)
- Kontroll av fallsikringsutstyr skal gjøres av kompetent person etter produsentens anvisning
- Regn ut klareringshøyde ved fallfaktor 2 (forankring ved fot), min. 6,75 m
- Husk kroppssele med støttebelte ved fallfaktor 2
- Ved horisontalt bruk, skal det benyttes utstyr som er godkjent for skarp kant
- Bruk antitraume-fotløkke, dette kan forebygge hengengetraume ved fall.
- Det må brukes forankringspunkt som tåler en belastning på min. 12 Kn
- Fallsikringsutstyr skal ikke brukes når man arbeider alene: Å bli hengende fast utgjør en stor risiko for hengengetraume

Det svakeste leddet på fallsikringsutstyr er ofte forankringspunkt. Forankringspunkt skal tåle min. 12 Kn. Det gir en utfordring med å finne et sikkert punkt der man skal feste dette på taket for brannforebyggerens bruk. Det er viktig med en risikovurdering av hvor man kan feste seg selv på taket. Det er også viktig å regne ut hvor langt man faller ved bruk av utstyret. Det er sjeldent brannforebyggeren har mulighet til å feste seg selv høyere enn man selv står, selv om det er anbefalt for å få kortet ned fallhøyden. Oftest må man feste seg så lavt som ved føttene eller til og med et punkt lavere enn føttene. Hvis uhellet skulle være ute faller man da forbi festepunktet, og fallhøyde blir over 2 meter uavhengig om man bruker fallblokk, eller annet.

Bruk av fallsikringsutstyr erstatter ikke krav om takstige eller andre sikringstiltak. Vi mener at fallsikringsutstyr er utstyr som byr på en ekstra trygghet slik at steder hvor det er i henhold til (Standard- Arbeid i høyde), men at risikoen eller konsekvensen av fall er likevel ikke redusert til et ønsket nivå. At det da er riktig at man da bruker fallsikringsutstyr. Man skal alltid være to ved bruk av fallsikringsutstyr, og det skal alltid utføres av personell som har kompetanse på bruk og også ha kompetanse og utstyr for å bidra til kompisredning dersom fall oppstår.

5 INTERESSENER/ROLLER/ANSVAR

Det vises til de generelle beskrivelsene av roller og ansvar i Sikkerhetshåndboken

Spesifikt for denne bransjestandarden gjelder også dette:

Arbeidsgiver:

- Gi aktuelle VO og arbeidstakere opplæring i bruk av fallsele, og periodisk repetisjon
- Sørge for godkjent utstyr, og at godkjenningen oppdateres periodisk.

Arbeidstakere:

- Bruke foreskrevet utstyr og melde fra om eventuelle avvik

Verneombud (VO):

- Følge med på riktig bruk, kun når det er et reelt behov

Bedriftshelsetjenesten:

- Ved behov

6 VEDLEGG/SKJEMAER

<http://img.bigbook.no/pub/file/brosjyre/51201602.pdf>

<https://webshop.neo-select.no/Uploads/Fallsikring%20brosjyre%202019.pdf>

<https://www.univern.no/sikkerhet-i-fokus-arbeid-i-hoyden>